

ПРАКТИКА БЮДЖЕТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ФОРМУВАННІ НУШ

*Сидор Галина Вікторівна**канд. екон. наук, доцент,**доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін**Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу**Західноукраїнського національного університету*

У сучасних умовах бюджетний менеджмент мезорівня зазнає глибинних змін, зумовлених процесами євроінтеграції, глобалізації. Трансформаційні процеси, що відбуваються в економіці України, стрімко змінюють характер відносин між суб'єктами управління та модифікують їх. Традиційні підходи до реалізації політики соціально-економічного розвитку регіонів змінюються на нові, результативність яких забезпечується створенням умов для конкурентоздатності економіки регіонів на засадах стабільного розвитку та здатності генерувати ресурси для вирішення поточних завдань в освіті.

Питання фінансової децентралізації набувають особливого значення у зв'язку з тим, що вона за своїм змістом має організувати перерозподіл дохідних джерел, повноважень між рівнями влади та максимальне фінансування НУШ.

Забезпечення якісної, доступної та сучасної загальної середньої освіти «Нова українська школа» передбачає дофінансування субвенції НУШ з місцевих бюджетів. Пропорції фінансування між субвенцією НУШ та місцевим бюджетом для об'єднаних територіальних громад становлять – 90% на 10%.

Проаналізуємо тренди обсягів видатків місцевих бюджетів для НУШ за окремими чотирма областями (Тернопільська, Івано-Франківська, Чернівецька, Закарпатська).

Розглянемо обсяг коштів, які витрачено на закупівлю пристосування (класні дошки, екрани для проекції, фізкультурне обладнання тощо) для НУШ у 2019 р. (табл. 1).

Таблиця 1

Витрати на закупівлю пристосування для НУШ у 2019 р., тис. грн.

Області	Витрати на закупівлю пристосування, тис. грн.
Тернопільська	117,8
Івано-Франківська	0
Чернівецька	184,8
Закарпатська	2903,2

Джерело: [1]

Згідно з табл. 1 найбільше коштів на закупівлю пристосування (класні дошки, коркові дошки, фліпчарти, навушники з мікрофоном, екрани для проекції, фізкультурне обладнання) для НУШ у 2019 р. витратила Закарпатська область – 2903,2 тис. грн. Як бачимо, з чотирьох досліджуваних областей лише Івано-Франківська область не фінансувала закупівлю пристосування для НУШ.

У табл. 2 проаналізовано, скільки коштів спрямовано на закупівлю комп'ютерів та мультимедійного обладнання для НУШ у 2019 р.

Аналіз даних табл. 2 свідчить, що найбільше коштів на закупівлю комп'ютерів та мультимедійного обладнання (інтерактивні проектори, ноутбуки, багатофункціональні пристрої тощо) для НУШ у 2019 р. витратила Івано-Франківська область – 18,8 млн. грн.

Таблиця 2

Витрати на закупівлю комп'ютерів та мультимедійного обладнання для НУШ у 2019 р., млн. грн.

Області	Витрати на закупівлю комп'ютерів та мультимедійного обладнання, млн. грн.
Тернопільська	11,5
Івано-Франківська	18,8
Чернівецька	8,5
Закарпатська	14,7

Джерело: [1]

У 2019 р. з метою підвищення доступу до мережі Інтернет та забезпечення учнів робочими місцями за персональними комп'ютерами було придбано мережеве обладнання. На це Тернопільська область витратила 11,5 млн. грн. Загалом заклади чотирьох досліджуваних областей України отримали значне поповнення мультимедійним обладнанням для НУШ.

У табл. 3 визначено обсяг коштів, які витрачено на закупівлю меблів (парт, столів, стільців, меблів для зони відпочинку) для НУШ у 2019 р.

Таблиця 3

Витрати на закупівлю меблів для НУШ у 2019 р., млн. грн.

Області	Витрати на закупівлю комп'ютерів та мультимедійного обладнання, млн. грн.
Тернопільська	13,6
Івано-Франківська	18,3
Чернівецька	9,9
Закарпатська	22,9

Джерело: [1]

Для забезпечення потреб навчального процесу для НУШ у 2019 р. проведено закупівлю для перших класів необхідних меблів. Як бачимо, статистична інформація дає підстави стверджувати (табл. 3), що для створення сучасного освітнього простору на закупівлю меблів для НУШ Закарпатська область витратила 22,9 млн. грн., Тернопільська область – 13,6 млн. грн.

Розглянемо, скільки коштів використано у 2019 р. на підготовку тренерів-педагогів, супервізорів тощо (табл. 4).

Таблиця 4

Використання у 2019 р. коштів на підготовку тренерів-педагогів, супервізорів, проведення супервізії та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, млн. грн.

Області	Витрати на закупівлю комп'ютерів та мультимедійного обладнання, млн. грн.
Тернопільська	4,13
Івано-Франківська	2,45
Чернівецька	1,66
Закарпатська	4,0

Джерело: [1]

У табл. 4 наведений обсяг витрат на підготовку тренерів-педагогів, супервізорів та педагогічних працівників, що підвищили кваліфікацію. Згідно зі статистичною інформацією Тернопільська область витратила найбільшу суму коштів на вищезазначені потреби у 2019 р., а саме – 4,13 млн. грн.

Для запровадження освітніх реформ потрібне належне матеріально-технічне забезпечення. Таким чином, здійснені видатки на закупівлю матеріально-технічної бази для НУШ, з нашої точки зору, повною мірою покращили рівень матеріального забезпечення закладів, якого потребує НУШ. Окремі області здійснили частину закупівель тільки за кошти місцевих бюджетів.

Реалізація будь-якої реформи неможлива без належного фінансового забезпечення, НУШ не становить виняток. На нашу думку, місцеві органи влади з сильною інституційною автономією та незалежними бюджетами, які динамічно створюються в нашій державі з імплементацією елементів європейських стандартів, мають взяти на себе повну відповідальність за фінансове забезпечення та ефективне управління функціонуванням НУШ.

Література:

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
2. Сидор Г. В., Вербіцька І. І. Наукові підходи до визначення економічного змісту поняття «бюджетний менеджмент». Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матер. IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Полтава, 31 берез. 2021 р.) : у 2-х ч. Полтава, 2021. Ч. 2. С. 168–171.
3. Сидор Г. В., Вербіцька І. І., Савків У. С. Ефективність бюджетного менеджменту у формуванні регіональної освіти. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти : зб. наук. праць за матер. V Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 30–31 берез. 2021 р.). Дніпро : НМетАУ, 2021. С. 507–510. URL: <https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2014/p2188>
4. Сидор Г. В., Вербіцька І. І., Савків У. С. Впровадження зарубіжного досвіду фінансування загальної середньої освіти. Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс». 2020. № 4. С. 97–103.
5. Сидор Г. В., Вербіцька І. І., Савків У. С. Бюджетний менеджмент у формуванні регіональної освіти. Наука в Південному регіоні України: здобутки та перспективи розвитку : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 50-річчю Південного наукового центру НАН України і МОН України (м. Одеса, 16 квіт. 2021 р.). Одеса, 2021. С. 65–67.
6. Сидор Г. В., Вербіцька І. І. Проблематика вдосконалення та ефективного управління фінансуванням освіти. Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи : матер. IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених (м. Львів, 28–29 квіт. 2021 р.). Львів, 2021. С. 151–152.
7. Sydor H. V. Implementation of foreign experience of financing general secondary education. Science, research, development #35 (Bialystok, 27–30 novemb. 2020 r.). Bialystok, 2020. Str. 27–30.